

Stichting Vrijschrift
Trekwei 7
8711 GR
Workum

4 september 2014

Voorzitter Algemene commissie voor Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking
Gebreken in studie naar ISDS in TTIP

Zeer geachte heer De Roon,

Op 10 september bespreekt uw commissie de Studie naar Investeerder - Staat Geschillenbeslechting (ISDS) in TTIP, die de regering op verzoek van de Kamer liet maken. De studie concludeert dat de risico's van ISDS overdreven worden.

Enkele weken na publicatie van deze studie publiceerden meer dan 110 academici een bijdrage die zeer kritisch is over de plannen van de Europese Commissie. Vrijschrift vergeleek in een notitie de regeringsstudie met de bijdrage van de academici en concludeert dat de studie van de regering ernstige gebreken bevat.

De notitie van Vrijschrift concludeert dat de studie van Tietje, Baetens en Ecorys essentiële tekortkomingen van arbitrage tussen investeerder en staat niet opmerkt. Moderne democratische samenlevingen scheiden machten: wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht. Arbitrage tussen investeerder en staat daarentegen concentreert macht. Het ISDS-systeem geeft arbiters de bevoegdheid om alle beslissingen van wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht te beoordelen, maar kent geen scheiding der machten, ontbeert elementaire institutionele waarborgen van rechterlijke onafhankelijkheid, creëert perverse prikkels, en geeft de Verenigde Staten een oneerlijk voordeel.

De studie

- vermeldt ernstige problemen met de “eerlijke en billijke behandeling” standaard niet,
- presenteert een stabilisatie-clausule (wijzigingen in wetten zijn alleen toegestaan indien een vergoeding wordt betaald) als niet controversieel,

- presenteert een wens-definitie van indirecte onteigening, die industrie-vriendelijk, niet democratie-vriendelijk is, als de geaccepteerde definitie volgens het internationale recht,
- vermeldt niet dat investeringsverdragen rechten van investeerders boven mensenrechten stellen,
- vermeldt belangrijke kwesties rond staatsschulden niet,
- vermeldt niet dat gebruikelijke institutionele waarborgen van de onafhankelijkheid in ISDS ontbreken: vast dienstverband, verbod op bijverdiensten en neutrale benoeming van arbiters.
- vermeldt niet dat op winst gerichte asynchrone arbitrage – arbiters ontvangen voor hun taak ten minste 3000 US dollar per dag – perverse prikkels creëert: het accepteren van frivole zaken, zaken laten voortduren, de enige partij die zaken kan beginnen (buitenlandse investeerders) laten te winnen om meer zaken te stimuleren, het behagen van de degenen die arbiters kunnen benoemen,
- bespreekt de ICSID-beroepsprocedure, zonder te vermelden dat de president van de Wereldbank (in de praktijk de kandidaat van de VS) alle drie de arbiters in beroepszaken onder ICSID-regels benoemt, hetgeen de VS een oneerlijk voordeel geeft,
- vermeldt een studie niet die constateert dat eisers uit de VS 91% meer kans hebben om te profiteren van een expansieve interpretatie dan eisers uit alle andere landen samen,
- noemt de Loewen zaak zonder te vermelden dat de VS druk uitoefende op een ISDS-arbiter,
- vermeldt niet dat een systeem, dat de VS een oneerlijk voordeel geeft, een ernstige bedreiging is voor Europese privacy,
- vermeldt niet dat we niet kunnen verwachten dat investeerders uit de EU grote zaken van de VS zullen winnen.
- vermeldt niet dat het bijna onmogelijk is om handelsakkoorden op te zeggen, zodat gebreken in de ISDS-procedure in een handelsakkoord zo goed als onmogelijk op te lossen zullen zijn,
- concludeert dat de risico's van ISDS overdreven worden – een conclusie die gebaseerd is op gebrekkige statistiek.

De doelstelling van de regering was een studie op wetenschappelijk niveau. Er is echter geen “peer review” geweest, en ook heeft een toegezegde brede stakeholderbijeenkomst om het eindresultaat te bespreken niet plaatsgevon-

den. Deelnemers hadden tijdens deze bijeenkomst op de ernstige gebreken van het onderzoek kunnen wijzen.

Vrijschrift meent dat de studie niet voldoet aan het beoogde wetenschappelijke niveau.

Hoogachtend,
namens Stichting Vrijschrift,

Ante Wessels

Bijlage: Shortcomings in Dutch government study on investor – state arbitration